

VIZITELE PRINCIPELUI MOȘTENITOR CAROL LA FOCȘANI

Horia Dumitrescu

La 29 decembrie 1892 / 10 ianuarie 1893, principele moștenitor Ferdinand se căsătorea la Sigmaringen cu Maria Alexandra Victoria, fiica lui Alfred Ernest Albert, duce de Edinburgh și Saxa - Coburg - Gotha (cel de-al doilea fiu al reginei Victoria a Angliei) și a Mariei Alexandrova, mare ducesă a Rusiei, unica fiică a țarului Alexandru al II-lea.

Pentru tânăra familie s-a construit, între anii 1893 - 1895, Palatul Cotroceni din București, după planurile arhitectului francez Paul Gottereau, pe locul vechilor case domnești ¹. De asemenea, pentru moștenitorul tronului s-a ridicat Castelul Foișor la Sinaia, a cărui destinație inițială a fost de cabană de vânătoare a regelui Carol I. Mai târziu a fost ridicat și Castelul Pelișor ².

Cuplul princiar a avut șase copii (trei băieți și trei fete), dintre care, primul a primit numele bunicului său Carol. Viitorul prinț moștenitor și rege al României s-a născut la 3 / 15 octombrie 1893. Regele Carol I avea o adevărată slăbiciune pentru nepotul său despre

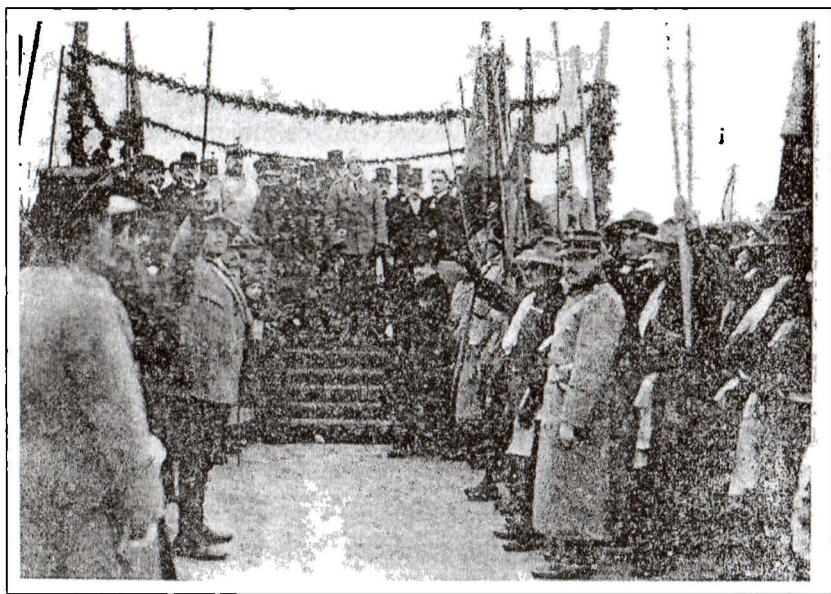
¹ Mai târziu, arhitectul Grigore Cerchez a refăcut și partea dinspre nord a palatului, în stil românesc, cu două foișoare, din care unul imită celebrul foișor al lui Dionisie de la Hurezi (Nicolae Stoicescu, *Repertoriul bibliografic al monumentelor feudale din București*, Editura Academiei R. P. R., București, 1961, p. 50).

² Castelul Pelișor a fost ridicat între 1899 – 1902 de către arhitectul ceh Karel Liman și decorat de artistul vienez Bernhard Ludwig. Din anul 1903 a devenit reședința de vară a principilor moștenitori.

care spunea că este „un adevărat român, deoarece înjură și împrumută bani”³.

Orașul de pe Milcov a avut onoarea să fie vizitat în mai multe rânduri de domnitorul / regele Carol și principesa / regina Elisabeta, dar și de principele moștenitor Ferdinand. În anii Primului Război Mondial, principele moștenitor Carol a ajuns și el în urbea noastră.

Pentru prima dată, principele Carol a vizitat orașul Focșani în ziua de 25 ianuarie 1915, cu ocazia solemnității depunerii jurământului cercetașilor din Cohorta Focșani, Legiunea „Elena Doamna”.

³ Apud Ioan Scurtu, *Istoria românilor în timpul celor patru regi (1866 - 1947)*, vol. I, *Carol I*, Editura Enciclopedică, București, 2001, p. 174.

Cercetășia a luat ființă în Anglia „ca o încercare fericită de a împlini, din afară de școală, lacunele tot mai vădite ale învățământului oficial”⁴. În vara anului 1907, generalul Lord Robert Baden - Powell (1857 - 1941) a organizat primul „campament cercetășesc” pe insula Brownsea (districtul Dorset) și un an mai târziu a publicat la Londra cartea sa fundamentală „Scouting for Boys”. În România, primele cete de cercetași au apărut aproape simultan, în 1913, la București, Sinaia, Brașov și Blaj. La Sinaia, primii cercetași între care erau și principii regali Carol și Nicolae (ultimul născut la 15 august 1903), au avut binecuvântarea regelui Carol I. Un an mai târziu, s-a constituit legal Asociația Cercetașilor României, prin care s-a consacrat denumirea de cercetaș pentru boy - scout - éclaireur, recomandată de principele Carol încă din 1912 și care figurează în fruntea primei cărți românești închinată noii metode: „Cercetașii (The Boy - Scouts) de profesor Gabriel Giurgea (noiembrie 1913)”⁵.

În septembrie 1914, principele Carol a devenit comandant al Marii Legiuni, calitate în care, în cursul anului școlar 1914 - 1915 a mers „de-a lungul și de-a latul României, pentru organizarea cohortelor cercetășești în toate regiunile țării, mulțumind sprijinatorilor, dând instrucțiuni și sfaturi comandanților, instructorilor, cercetașilor, având pentru fiecare un cuvânt bun, un indemn nobil, un gest delicat”⁶. Cu acest prilej, principele moștenitor Carol a ajuns și în orașul de pe Milcov.

Primarul Ștefan Graur⁷ a invitat toți consilierii comunali „Măine 25 curent, la orele 12, sosind în orașul nostru, Alteța Sa Regală Prințul Carol, moștenitorul Tronului României, cu onoare vă

⁴ *Enciclopedia României*, vol. I, Statul, Imprimeria Națională, București, 1938, p. 483.

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Ibidem*, p. 484.

⁷ **Ștefan Graur**. Primar al Focșanilor între 16 martie 1914 - 26 decembrie 1917 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *Primarii din Focșani între anii 1862 - 1937*, în *Cronica Vrancei*, vol. III, coordonator: Horia Dumitrescu, Editura Pallas, Focșani, 2002, p. 220).

rugăm, să binevoiți, a participa și D-Voastră la primirea ce i se va face în sala de recepție a Primăriei, la ora 12 ½, în ținuta de gală”⁸.

Pentru primirea viitorului rege al României, Primăria Orașului Focșani a tipărit un *Afiș* prin care făcea un apel către locuitorii urbei să iasă în număr mare în întâmpinarea sa și, în același timp, făcea cunoscut programul solemnității :

„Iubiți Cetățeni,

*Măine, Duminică, 25 corent, la orele 12, din zi, sosește în orașul nostru: A. S. R. **Principele Carol**, moștenitorul Tronului României, pentru inaugurarea legiunei Cercetașilor „ELENA DOAMNA”, Cohorta Focșani.*

Cetățeni,

Ziua de mâine, fiind cea d’întăi, când Prințul nostru de Coroană pune piciorul pe pământul Orașului „Unirei”, facem un călduros apel către Dv. toți, spre a - Îi veni întru întâmpinare, înconjurându-L cu toată iubirea și entuziasmul, cu tot respectul și neșarmuritul devotament cuvenite Viitorului Rege al Românilor.

Cetățeni Focșăneni,

*Venind întru întâmpinarea augustului nostru Principe, care să străduiește, prin muncă fără preget, a forma pe Cetățenii României Viitoare, mâine, din toate piepturile să isbucnească strigătul: **Trăiască Principele Carol moștenitorul iubit al Tronului**, către care se îndreaptă toate speranțele noastre viitoare și mândria noastră de neam.*

Iată și programul Solemnității legământului Cercetașilor din Cohorta Focșani, legiunea „Elena Doamna”.

P R O G R A M U L:

I. Primirea la gară a A. S. R. Principele Moștenitor de către D-l Prefect al Județului și de către D-nii ofițeri.

II. Prezentările la Palatul comunal de către D-l Primar.

III. Plecarea pe jos la locul Legământului.

⁸ Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Vrancea (în continuare se va cita: S. J. A. N. Vn.), fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 93 / 1915, f. 1 - 2.

IV. Solemnitatea Legământului:

- a) Slujba preoșilor.*
- b) Citirea Legei Cercetașilor de A. S. R.*
- c) Citirea formulei Legământului.*
- d) Alocuțiunea A. S. R. către Cercetași.*
- e) Alocuțiunea D-lui Prefect.*
- f) Imnul Cercetașilor.*
- g) Defilarea.*

Primar, ȘTEFAN GRAUR

No. 440

1915 Ianuarie 24

Focșani - Tip. „Putna”⁹.

Primăria Focșani a asigurat și pavoazarea orașului, precum și construirea estradei din fața Bisericii „Sfântul Ioan”, așa cum reiese din Referatul nr. 52 / 28 ianuarie 1915, semnat de către șeful Serviciului Technic al Primăriei, arhitectul G. Vasiliu:

„Domnule Primar,

Am onoare a vă înainta D-voastră cu aceasta un borderou cu 4 acte justificative în valoare de 470,85 cheltueli făcute cu venirea în Focșani a A. S. R. Principele Carol, pentru decorarea cu steaguri trei colori pe tot parcursul de la gară până la Palatul Municipal și a Palatului Municipal, unde s'a cumpărat și 63 metri preș de cocos pentru scări și vestibul, cum și pentru facerea unei estrade în fața bisericii Sf. Ioan unde s'a depus jurământul cercetașilor, lucrări ce s'au executat conform ordinul[ui] D-voastre verbal de aprobare”¹⁰.

Cele patru facturi reprezentau plata a 63 m preș cocos, în valoare de 378 lei, de la Marile Magazine Vartan Missir Fii & Comp. (cu sucursale la Craiova, Galați, Râmnicu - Sărat și Buzău), lemnăria de brad (52,25 lei) de la Depozitul de Cherestea Dacu G. Gheorghiu, sfoara, cuiele și sârma (26,60 lei) de la Magazinul cu Fiererie și

⁹ *Ibidem*, f. 3.

¹⁰ *Ibidem*, f. 6.

Pluguri M. N. Grobnic și cusutul a 56 steaguri trei colori de 3 m fiecare (14 lei) de către Haim Solomon ¹¹.

Pictorul N. N. Romano se adresa primarului la 4 februarie 1915:

„Domnule Primar,

Am distinsa onoare, a depune cele două tablouri comandate de Onor Primăria care represintă, unul Unirea Principatelor (Emblema orașului) și altul un „cercetaș”, rugându-vă să binevoiți a dispune achitarea sumei de 98 lei” ¹².

La 25 martie, Al. Rădulescu solicita primarului să aprobe achitarea sumei de 120 lei pentru o altă comandă:

„Domnule Primar,

Conform comenței făcută de D-voastră am executat un album și legătura unui vol. Istoricul Orașului Focșani, care se vor preda A. S. R. Principelui Carol moștenitorul tronului, rugându-vă să binevoiți a dispune să mi-se achite costul lor, de lei una sută două zeci (120)” ¹³.

În ziua de 8 august 1915, Al. Rădulescu - proprietarul Legătoriei de cărți situată pe strada Piața Libertății, nr. 18 -, scria din nou primarului:

„Domnule Primar

Conform comenței Dvoastră, am executat și predat onor Primărie, un Vol. din Istoricul Orașului Focșani, legat în pele peste tot, aurit pe foi și copertă, care se va înainta A. S. R. Principelui Carol, rugându-vă, cu onoare, a dispoza, să mi-se achite suma de lei 40 (patru zeci)” ¹⁴.

Ioan Romanoai, registrator - arhivar al Primăriei Focșani, prin Referatul din 21 aprilie 1915, solicita primarului să dispună ordonanțarea sumei de 20 lei:

¹¹ *Ibidem*, f. 8 - 12.

¹² *Ibidem*, f. 13.

¹³ *Ibidem*, f. 15.

¹⁴ *Ibidem*, f. 21.

„Domnule Primar,

După comanda făcută de Domnia - Voastră Dl. Koroschetz, a predat două fotografii, care reprezintă pe A. S. R. Principele Carol, la solemnitatea inaugurării legiunei cercetașilor „Elena Doamna” cohorta Focșani, în ziua de 25 Ianuarie anul curent.

Rugându-vă, să binevoiți a dispune ordonanțarea sumei de lei 20 costul fotografiilor, pe numele dlui Koroschetz”¹⁵.

Cu prilejul primei vizite la Focșani, principele moștenitor Carol a fost găzduit și ospătat de generalul dr. Ioan Macridescu, prefectul județului¹⁶.

Inspectarea trupelor din Garnizoana Focșani a constituit mobilul celei de a doua vizite a principelui moștenitor Carol în Focșani.

La 20 noiembrie 1920, colonelul Ion Negulescu¹⁷ primea din partea Garnizoanei Focșani Adresa nr. 2.419 prin care era informat că:

„Am onoare a vă face cunoscut că în curând A. S. R. Principele Carol va face inspecția trupelor din Garnizoană, și cu această ocazie va vizita și orașul.

Domnul General Comandant al Garnizoanei vă roagă să binevoiți a dispune ca orașul la data când se va anunța sosirea A. S. R. să fie prevăzut cu drapele tricolori.

Cum însă cu ocazia diferitelor serbări naționale s'a constatat atât de comandament cât și de Dvoastră că drapelele lipsesc de la ușile negustorilor de pe străzile principale ale orașului iar pușinele ce se arborează nu corespund cu culorile și formatul drapelului

¹⁵ *Ibidem*, f. 16.

¹⁶ I. M. Dimitrescu, *Însemnări cu privire la orașul Focșani*. Cu o prefață de G. G. Longinescu Profesor Universitar, Tipărit cu prilejul congresului Ligii Culturale, dela Focșani din 28 și 29 Iunie 1931, Extras din Revista „Natura”, Institutul de Arte Grafice „Bucovina”, I. E. Torouțiu, București, 1931, p. 67.

¹⁷ **Colonelul Ion Negulescu**. Președinte al Comisiei Interimare a Orașului Focșani între 1 aprilie - 2 decembrie 1920 (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *op. cit.* vol. III, coordonator: Horia Dumitrescu, Editura Pallas, Focșani, 2002, p. 220).

românesc. Cu onoare vă rugăm să bine voiți a dispune ca în mod obligator pân la o dată cât mai apropiată să fie obligați toți comercianții de pe strada Mare a Unirei și I. C. Brăteanu să-și facă drapele naționale după forma și mărimea ce Dvs. Veți hotărî, pentru ca pe viitor dacă acești negustori care au dovedit până acum lipsă de sentimente patriotice să li se oblige ași le reaminti prin drapelul ce le va filfii la ușa magazinului.

De asemenea Vă rugăm a pune în vedere ca și Dnii Ingineri ai Județului și Comunei să concure la pavoasarea orașului prin măsurile ce li se impune de regulamentele Tehnic pentru ca astfel să se poată da orașului aspectul de sărbătoare ce trebuie să-l aibă atunci când viitorul Rege al Țarei Românești, Va onora Garnizoana cu prezența sa.

Măsurile ce Dv. veți bine voi a le lua Vă rugăm a le comunica și acestui Comandament pentru a le coordona cu ale noastre și a da rezultatul urmărit”¹⁸.

În ziua următoare, Primăria Focșani, prin Adresa nr. 6.837, solicita polițaiului orașului ca prin agenții săi să pună în vedere locuitorilor domiciliați pe străzile principale să-și confecționeze drapele naționale:

„Garnizoana Focșani ne face cunoscut prin adresa N. 2.419 că în curând A. S. R. Principele Carol va face inspecția trupelor din garnizoană și cu aciaastă ocaziune va vizita și orașul.

Avem onoare a vă ruga ca prin agenții Dvs. polițienești să puneți în vederea tuturor locuitorilor domiciliați pe străzile principale, ca să-și confecționeze drapele naționale regulamentare, iar cei care au prea uzate, că nu se mai disting culorile să-și facă altele. Cei cari vor contraveni acestor dispozițiuni vor fi amendați”¹⁹.

Poliția Focșani a solicitat primarului (Adresa nr. 17.189 / 22 noiembrie 1920) să îi precizeze după care text de lege putea să amendeze pe cei care nu se conformau confecționării drapelurilor:

¹⁸ S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 88 / 1920, f. 21.

¹⁹ Ibidem, f. 22.

„Domnule Președinte

Răspunzând adresei Dvs. N. 6.837 din 21 Noembrie a. c. am onoare a vă comunica că în vederea sosirii A. S. R. Principele Carol, vom stăruî către populațiune spre a se conforma dispozițiunilor luate.

Vă rugăm însă să ne arătați după care tectst de lege să cerem amendarea celor care nu se vor conforma în privința confecționării drapelelor, precum și care este forma zisă regulamentară în adresa Dvoastră mai sus menționată”²⁰.

Răspunsul Primăriei Focșani nu s-a lăsat așteptat (Adresa nr. 6.880 / 24 noiembrie 1920):

„Răspuns

În referire la adresa din N° 17.189, avem onoare a vă răspunde că stăruința către populațiune, ne dă asigurarea că se va face treabă.

În ce privește forma zisa reglementară a drapelelor cred că este știință de toți Români”²¹.

Trasând pe harta istorică a orașului Focșani un arc peste timp, cu marcarea momentelor în care regii României și Familia Regală și-au purtat pașii pe bulevardele Orașului Unirii, surprindem un adevăr exprimat printr-o idee generală și generoasă deopotrivă, pentru simbolistica acestor meleguri în istoria națională.

Carol I vizita orașul la sfârșit de secol XIX și, apoi, la început de secol XX, prevestind parcă momentul înfăptuirii României Mari, Ferdinand I Întregitorul omagia Eroii și pământul mustind de sânge al Vrancei – Ținut al Jertfei și al Biruinței în anii Războiului de Întregire a Neamului. Adăugând și vizitele principelui Carol la Focșani și apoi, în anii 1940 – 1944, ale regelui Mihai I în aceste locuri de îngemănare a provinciilor istorice românești restabilim legătura, ca fapt și idee, de simbolistică istorică, definită prin Regalitate – Vrancea – Focșani – România.

²⁰ *Ibidem*, f. 23.

²¹ *Ibidem*, f. 23 verso.